

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการศึกษา หลักสูตรวิชาทหารกับแรงจูงใจ ในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

The Relationship between Satisfaction with the Course
and the Motivation to Study on the Course of the Military
Students Training of 4th Year Territorial Defense School,
Reserve Affairs Center

บทความวิจัย

พันตรีหญิง สุภารัตน์ ชาตวิริยะสกุล

ประจำแผนกประเมินผลและสถิติ

โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจกับระดับแรงจูงใจในการศึกษาหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๓๑๕ คน โดยทำการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Sampling แบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ ทหารราบ ทหารม้า ทหารปืนใหญ่ ทหารช่าง และทหารสื่อสาร การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสุ่มตัวอย่างจากสถาบันการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ๓๑๕ คน จำนวน ๑๕ สถาบันการศึกษา สถาบันละ ๑ คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน One Way ANOVA: T-test, F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจกับแรงจูงใจในการศึกษาหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหารภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับการศึกษา อายุ ประวัติของบุคคลในครอบครัวที่รับราชการ อาชีพของผู้ปกครอง

และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ แตกต่างกัน ระดับการศึกษา อายุ ประวัติของบุคคลในครอบครัวที่รับราชการ อาชีพของผู้ปกครอง และภูมิภาคนาที่ที่แตกต่างกัน มีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ แตกต่างกัน ความพึงพอใจในการศึกษาต่อหลักสูตรวิชาทหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, แรงจูงใจ, หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

Abstract

This Research aims to study on and figure out the levels of satisfaction for the Course and of motivation for the Study on the Course of the Military Students Training of 4th Year Territorial Defense Scholl, Reserved Affairs Center. The Research uses 315 the Military Students being trained in 4th Year Territorial Defense Scholl as a sampling group, while it undertakes the qualitative means with appropriate and possible random as methodology. The sampling group is selected through Cluster Sampling, dividing into 5 groups, as: the Infantry, Horse-riding Military, Engineering Military, Cannon-Defending Regiment and Communicating Military. Within the 315 samplings taken from 15 academic institutions, the Research additionally takes one person from each institution to be interviewed with more comprehensive and in-depth reviews, while all detailed information are collected at the Territorial Defense Scholl, Reserved Affairs Center. The principal tools, applied with this qualitative

mean, is a questionnaire. The components for data analysis would be undertaken somehow through appropriate quantitative means – One Way ANOVA: T-test, F-test with segregating of frequencies and finding of average means, percentages, deviated standards, and qualitative coefficient of correlation. By the end, the opinion and recommendations with factors affecting to satisfaction with the Course and the motivation for continual study of the Military Students Training of 4th Year Territorial Defense Scholl, Reserved Affairs Center are scrutinized and formed. The Research figures out in general perspectives that the levels of satisfaction with the Course and the motivation of study on the Course of the Military Students Training are in high levels. The satisfaction for continuing with study on the Course of the Military Students Training of 4th Year Territorial Defense Scholl is depended on main factors, as: level of education, age, profiles of family members with government positions, occupations of parents or guardians and household income, while for the motivation for continuing with study on the Course of the Military Students Training of 4th Year Territorial Defense Scholl is depended on main factors, as: level of education, age, profiles of family members with government positions, occupations of parents or guardians and domicile. The principal correlation between the satisfaction for continuing with study on the Course of the Military Students Training of 4th Year Territorial Defense Scholl and the motivation for continuing with study on the Course of the Military Students Training of 4th Year

Territorial Defense Scholl are found with statistical implication in 0.5 with more or less depending on the satisfaction of Military Students Training of 1st-3rd Years Territorial Defense Scholl.

Keywords: Satisfaction, Motivation, Education Courses Military Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฝึกนักศึกษาวิชาทหารโดยโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง เป็นการปูแนวทางการศึกษาและอบรมเฉพาะนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้ก้าวเข้าสู่การฝึกวิชาทหารเป็นก้าวแรก ด้วยเหตุที่กำลังสำรองทางทหารมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อพลังอำนาจของชาติ หากว่าชาติใดสามารถจัดระเบียบและทำการฝึกความพร้อมของกำลังสำรองเสียตั้งแต่ยามปกติแล้ว ก็จะเป็นมาตรการป้องปรามต่อประเทศที่คิดจะรุกรานได้อีกทางหนึ่งด้วย (ศูนย์การกำลังสำรอง หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง, ๒๕๕๐)

ปัจจุบันนักศึกษาวิชาทหารเป็นส่วนสำคัญที่เข้ามาฝึกอบรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ได้ดำเนินการผลิตนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อเป็นกำลังพลสำรอง ประเภท น. (นายทหาร) และส. (นายสิบ) โดยดำเนินการบริหารจัดการให้ได้กำลังพลสำรองที่มีจำนวน และประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละเหล่าและชั้นยศ ตรงตามความต้องการทางด้านยุทธศาสตร์ของประเทศ ทั้งยังเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนของชาติ แก้ไขปัญหาทางสังคม ด้วยการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ปกป้องเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติ ศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๓ ตัดสินใจศึกษาต่อในชั้นปีที่ ๔ นั้นสอดคล้องกับนโยบายของกองทัพบก ที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๓ ได้เข้ารับการฝึกศึกษาต่อในชั้นปีที่ ๔ และชั้นปีที่ ๕ (คำสั่งกองทัพบก ที่ ๑๑๖/๒๕๕๕, ๒๕๕๕:๑ - ๑) เพื่อฝึกทักษะในการเป็น

ผู้นำ การเป็นกำลังสำรอง ที่ดีของกองทัพ ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาหาข้อเท็จจริงถึงความต้องการในการเลือกที่จะศึกษาต่อ โดยสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษากลับเข้ามาศึกษาต่อ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายแก่ผู้บริหารของกองทัพบก ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหารและแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้มาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา แก้ไขระเบียบ และหลักสูตรของโรงเรียนรักษาดินแดนและนำเสนอต่อกองทัพบก เพื่อให้กองทัพบกจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนากระบวนการฝึกศึกษาวิชาทหาร และเข้ามาดูแลส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ นโยบายของกองทัพบกประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

๒. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

๓. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔

๔. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔

๕. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

๖. เพื่อศึกษาแนวความคิดและข้อเสนอแนะของ
นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ ที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความพึง
พอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหาร กับแรงจูงใจในการศึกษา
ต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดิน
แดน ศูนย์การกำลังสำรอง

สมมติฐานการวิจัย

๑. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อความ
พึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารแตกต่างกัน
ของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์
การกำลังสำรอง

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจ
ในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔
แตกต่างกัน ของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดิน
แดน ศูนย์การกำลังสำรอง

๓. ความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิ
ชาทหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของ
นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน
ศูนย์การกำลังสำรอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ
นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การ
กำลังสำรอง ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๑,๔๖๖ คน
เก็บข้อมูลช่วง พ.ย.๕๕ - ก.พ.๕๖ กลุ่มตัวอย่าง ๓๑๕ คน
จากการคำนวณสูตร Yamane กำหนดให้มีความผิดพลาด
ไม่เกินร้อยละ ๐.๐๕ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยจับ
ฉลากรายชื่อกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน
(Finite Population)

การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๕ คน จากผู้ที่ตอบ

แบบสอบถามในจำนวน ๓๑๕ คน ซึ่งมีสถานศึกษาที่มีความ
แตกต่างกัน จำนวน ๑๕ สถานศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์
แนวคิดที่สะท้อนความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหาร
และแรงจูงใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร
ชั้นปีที่ ๔ โดยเขียนบรรยายในรูปของการพรรณนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. เครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ เป็นแบบ
สอบถามปลายปิด และคำถามปลายเปิดซึ่งมีลักษณะ

ของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
เป็นแบบสอบถามตรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย
ข้อคำถาม ๗ ข้อ เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับ
การศึกษา อายุ สถานภาพครอบครัว ประวัติของบุคคลที่
รับราชการในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของ
ครอบครัว และภูมิลำเนา

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ
ตามแนวคิดของ Pianki (2010) ทั้งหมด ๔๔ ข้อ แบ่งเป็น
๕ ด้าน ได้แก่ การบูรณาการทางการศึกษา, ทักษะคิด/จิตวิทยา,
การบูรณาการทางสังคม, การสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการ
ศึกษาต่อ ตามแนวคิดของ Schmidt and Watanabe (2001)
ทั้งหมด ๔๐ ข้อ แบ่งเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ คุณค่า (Value),
ค่านิยม (Heritage), ความคาดหวัง (Expectancy), พลัง
ของแรงจูงใจ (Motivation Strength), การมีส่วนร่วม
(Cooperativeness)

ส่วนที่ ๔ แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้
นักศึกษาวิชาทหารเสนอแนะเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา
ต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ครั้งนี้ เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำมาจาก
แนวคิดของ Schmidt and Watanabe (2001) และ Pianki
(2010) เป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating scales) มีข้อความ

เชิงบวก ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ ๕, ๔, ๓, ๒, ๑ และข้อความเชิงลบ ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามรายด้าน และทั้งฉบับ (โดยวิธีการของ Cronbach's Alpha Coefficient) และไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาทหาร ที่เข้ารับการฝึกในชั้นปีที่ ๑, ๒ และ ๓ จำนวน ๔๐ ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นภาพรวม ๐.๙๖๘๘ ด้านความพึงพอใจค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๙๔๓๓ ด้านแรงจูงใจ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๙๔๑๖

การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบด้วยประเด็นคำถาม เพื่อวิเคราะห์แนวคิด และทัศนคติความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร และแรงจูงใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ของนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง ดังนั้น ความยุ่งยากของขั้นตอนการสมัคร เข้าศึกษาต่อ ข้อบกพร่องของครูผู้ฝึกสอน ความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองระหว่างและหลังการเรียนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ความภาคภูมิใจในการเรียนหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกภาคสนาม ความสัมพันธ์กับเพื่อนระหว่างการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร และการสนับสนุนของบุคคลรอบข้างในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร โดยความพึงพอใจประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านการบูรณาการทางการศึกษา ด้านทัศนคติ/จิตวิทยา ด้านการบูรณาการทางสังคม ด้านการสนับสนุนจาก

สภาพแวดล้อม ส่วนของแรงจูงใจประกอบด้วย ๕ ด้านคือ ด้านคุณค่า ด้านค่านิยม ด้านความคาดหวัง ด้านพลังของแรงจูงใจ และด้านการมีส่วนร่วม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการหาความเที่ยงตรงหาคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และความเชื่อมั่นหาคุณภาพโดยการดำเนินการทดสอบ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างแล้ววิเคราะห์ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค จำนวน ๔๐ ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมอยู่ที่ ๐.๙๗ ค่าที่ได้ควรอยู่ระหว่าง ๐.๖ - ๑.๐๐ (กริช, ๒๕๕๔) ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือแบบสอบถามมีความเชื่อถือได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทำการวิจัยด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ใช้การทดสอบค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ t - test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมี ๒ กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA: F-test) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า ๒ กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ Fisher's Least Significant Difference (LSD) การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson correlation coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรวิชาทหาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอในรูปการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษากับความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตร
นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔

ความพึงพอใจ	อุดมศึกษา		อาชีวศึกษา		t	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบูรณาการการศึกษา	3.91	.374	3.80	.311	2.148	.03*
ด้านทัศนคติ/จิตวิทยา	4.06	.361	3.94	.339	2.319	.02*
ด้านบูรณาการทางสังคม	3.96	.345	3.87	.311	1.918	.06
ด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม	3.92	.486	3.71	.498	2.996	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๑ พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจด้านการบูรณาการทางการศึกษา ด้านทัศนคติ
และด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๒ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ กับความพึงพอใจในการศึกษา หลักสูตรนักศึกษา
วิชาทหารชั้นปีที่ ๔

ความพึงพอใจ	17-18 ปี		19-20 ปี		21-22 ปี		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบูรณาการการศึกษา	3.98	.292	3.87	.374	3.67	.528	5.354	.01*
ด้านทัศนคติ/จิตวิทยา	4.06	.317	4.03	.369	3.89	.466	1.125	.33
ด้านบูรณาการทางสังคม	3.92	.311	3.97	.345	3.60	.276	7.384	.00*
ด้านการสนับสนุนจากสภาพ แวดล้อม	4.00	.483	3.85	.488	3.48	.432	7.418	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๒ พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจด้านการบูรณาการทางการศึกษา ด้านบูรณาการสังคม
และด้านการสนับสนุนสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๓ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประวัติของบุคคลในครอบครัวที่รับราชการกับความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวชิรทหารชั้นปีที่ ๔

ความพึงพอใจ	มี		ไม่มี		t	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบูรณาการการศึกษา	3.96	.339	3.83	.375	3.222	.00*
ด้านทัศนคติ	4.09	.341	3.99	.368	2.497	.01*
ด้านบูรณาการทางสังคม	3.99	.375	3.91	.304	2.130	.03*
ด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม	3.94	.474	3.82	.506	2.149	.03*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๓ พบว่าประวัติของบุคคลในครอบครัวที่รับราชการ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจด้านการบูรณาการทางการศึกษา ด้านทัศนคติ ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านการสนับสนุนจาก สภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๔ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง กับความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวชิรทหาร ชั้นปีที่ ๔

ความพึงพอใจ	ว่างงาน		เกษตรกร		รับจ้าง		ข้าราชการ		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		อื่นๆ		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบูรณาการการศึกษา	3.99	.310	3.64	.462	3.86	.342	4.04	.286	3.89	.361	3.85	.344	3.92	.618	3.63	.00*
ด้านทัศนคติ/จิตวิทยา	4.04	.333	3.80	.438	4.02	.343	4.25	.309	4.06	.299	3.95	.338	3.99	.556	6.235	.00*
ด้านบูรณาการทางสังคม	3.82	.164	3.85	.369	3.84	.308	4.11	.377	4.00	.336	3.93	.322	3.93	.313	4.221	.00*
ด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม	4.23	.391	3.67	.457	3.88	.559	4.03	.511	3.82	.476	3.82	.416	3.85	.474	2.830	.01*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔ พบว่าอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจ ด้านการบูรณาการทางการศึกษา ด้านทัศนคติ ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๕ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้ของครอบครัว กับความพึงพอใจในการศึกษา หลักสูตรนักศึกษาวชิการทหาร ชั้นปีที่ ๔

ความพึงพอใจ	น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน		10,001-30,000 บาทต่อเดือน		30,001-50,000 บาทต่อเดือน		50,001-70,000 บาทต่อเดือน		มากกว่า 70,000 บาทต่อเดือน		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการบูรณาการการศึกษา	3.77	.395	3.89	.350	3.88	.378	4.10	.279	4.00	.326	2.541	.04*
ด้านทัศนคติ	3.90	.337	4.03	.389	4.06	.343	4.16	.141	4.11	.223	1.910	.11
ด้านบูรณาการทางสังคม	3.81	.280	3.96	.344	3.96	.353	3.93	.310	4.00	.177	1.349	.25
ด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม	3.84	.559	3.88	.502	3.86	.474	4.01	.475	4.00	.354	.463	.76

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๕ พบว่ารายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจ ด้านการบูรณาการทางการศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ ๖ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตร นักศึกษาวชิการทหาร ชั้นปีที่ ๔

แรงจูงใจ	อุดมศึกษา		อาชีวศึกษา		t	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณค่า	3.90	.388	3.77	.438	2.396	.02*
ด้านค่านิยม	4.10	.693	3.84	.526	2.749	.01*
ด้านความคาดหวัง	3.87	.312	3.78	.458	1.467	.15
ด้านพลังของแรงจูงใจ	3.89	.372	3.72	.484	2.505	.01*
ด้านการมีส่วนร่วม	4.07	.432	4.01	.410	1.062	.29

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๖ พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจด้านคุณค่า ค่านิยม และด้านพลังของแรงจูงใจแตกต่างกัน

ตารางที่ ๗ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตร
นักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔

แรงจูงใจ	17-18 ปี		19-20 ปี		21-22 ปี		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณค่า	3.88	.313	3.89	.421	3.58	.553	3.470	.03*
ด้านค่านิยม	4.02	.432	4.08	.751	3.73	.587	1.638	.20
ด้านความคาดหวัง	3.79	.317	3.89	.347	3.68	.473	3.714	.03*
ด้านพลังของแรงจูงใจ	3.69	.328	3.93	.410	3.81	.371	12.456	.00*
ด้านการมีส่วนร่วม	4.01	.295	4.10	.467	3.82	.474	3.378	.04*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๗ พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจด้านคุณค่า ความคาดหวัง พลังของแรงจูงใจ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๘ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประวัติของบุคคลที่รับราชการในครอบครัวกับ
แรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔

แรงจูงใจ	มี		ไม่มี		t	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณค่า	3.93	.363	3.83	.427	2.094	.04*
ด้านค่านิยม	4.11	.435	4.00	.813	1.424	.16
ด้านความคาดหวัง	3.91	.299	3.80	.375	3.005	.00*
ด้านพลังของแรงจูงใจ	3.91	.374	3.81	.418	2.128	.03*
ด้านการมีส่วนร่วม	4.12	.478	4.01	.375	2.389	.02*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0๕

จากตารางที่ ๘ พบว่าประวัติของบุคคลที่รับราชการในครอบครัวที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจ ด้านคุณค่า ความคาดหวัง พลังของแรงจูงใจ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๙ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครองกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔

แรงจูงใจ	ทำงาน		เกษตรกรรวม		รับจ้าง		ข้าราชการ		พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย		อื่นๆ		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณค่า	3.71	.200	3.64	.530	3.84	.439	4.11	.321	3.87	.336	3.82	.370	3.98	.478	5.629	.00*
ด้านค่านิยม	3.98	.478	3.85	.669	4.01	.565	4.26	.431	4.07	.483	3.99	.966	3.94	.582	1.426	.20
ด้านความ	3.87	.235	3.68	.460	3.83	.341	3.98	.335	3.87	.338	3.80	.327	3.94	.378	2.551	.02*
คาดหวัง																
ด้านพลังของ	3.75	.151	3.54	.597	3.76	.336	4.06	.336	3.90	.407	3.81	.388	4.28	.079	8.348	.00*
แรงจูงใจ																
ด้านการมี	3.94	.109	3.89	.386	3.99	.411	4.28	.526	4.07	.451	4.02	.359	4.05	.305	3.616	.00*
ส่วนร่วม																

จากตารางที่ ๙ พบว่าอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจ ด้านคุณค่า ความคาดหวัง พลังของแรงจูงใจ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๐ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านภูมิลำเนา กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔

แรงจูงใจ	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		F	P Value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณค่า	3.92	.383	3.79	.339	3.81	.340	3.90	.486	3.80	.354	1.393	.24
ด้านค่านิยม	4.07	.882	3.89	.439	4.04	.444	4.10	.546	3.96	.507	.688	.60
ด้านความคาดหวัง	3.90	.339	3.83	.318	3.75	.331	3.87	.366	3.80	.363	2.213	.07
ด้านพลังของแรงจูงใจ	3.90	.382	3.86	.385	3.76	.382	3.86	.428	3.77	.470	1.409	.23
ด้านการมีส่วนร่วม	4.11	.464	3.86	.317	4.02	.318	4.11	.480	4.04	.295	2.806	.03*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๑๐ พบว่าภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๑ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจและความพึงพอใจในการศึกษาต่อในหลักสูตร
นักศึกษาวชิราวุธ

ปัจจัยแรงจูงใจ	ความพึงพอใจ	
	r	Sig.
ปัจจัยแรงจูงใจด้านคุณค่า	.785	.00*
ปัจจัยแรงจูงใจด้านค่านิยม	.564	.00*
ปัจจัยแรงจูงใจด้านความคาดหวัง	.640	.00*
ปัจจัยแรงจูงใจด้านพลังของแรงจูงใจ	.420	.00*
ปัจจัยแรงจูงใจด้านการให้ความร่วมมือ	.611	.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ ๑๑ พบว่าปัจจัยแรงจูงใจด้านคุณค่า ด้านค่านิยม ด้านความคาดหวัง ด้านพลังของแรงจูงใจ ด้านการให้ความร่วมมือมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธ

ตารางที่ ๑๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการศึกษาวชิราวุธและแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔ ของนักศึกษาวชิราวุธ ชั้นปีที่ ๔ โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง

ความพึงพอใจ	แรงจูงใจ
- เกิดความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตร นักศึกษาวชิราวุธชั้นปีที่ ๑ - ๓	- ศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธชั้นปีที่ ๔
- ครูผู้ฝึกมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาวชิราวุธ ในทางบวก	- มีทัศนคติที่ดีในการเป็นทหาร
- หลักสูตรนักศึกษาวชิราวุธมีความสุข	- เพิ่มประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาทหาร
- หลักสูตรทำให้เกิดความอดทน มีร่างกาย แข็งแรง มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่น ในตนเอง รู้จักการทำงานเป็นทีม มีความ สามัคคีซึ่งกันและกัน	- เพิ่มความแข็งแรงให้กับร่างกายพัฒนาบุคลิก ให้แลดูสง่างามเป็นผู้นำในอนาคต
- สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	- มีระเบียบวินัยในตนเอง
- ได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนรักษา ดินแดนจัดขึ้น	- มีความภูมิใจในตนเอง
- คนในครอบครัวให้การสนับสนุน	- คนในครอบครัวภูมิใจ
- รักในการเป็นทหาร	- เข้ารับราชการทหาร เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ได้รับสิทธิเพิ่มคะแนนในการเข้ารับราชการทหาร ต้องการ ระดับยศว่าที่ร้อยตรี

ตารางที่ ๑๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่านักศึกษาวิชาทหารเกิดความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ - ๓ ครูผู้ฝึกมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาวิชาทหารในทางบวก หลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารมีความสุข หลักสูตรทำให้เกิดความอดทนมีร่างกายแข็งแรง, มีภาวะความเป็นผู้นำ, มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักการทำงานเป็นทีม, มีความสามัคคีซึ่งกันและกัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนรักษาดินแดนจัดขึ้น คนในครอบครัวให้การสนับสนุนและรักในการเป็นทหาร ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ มีทัศนคติที่ดีในการเป็นทหาร

เพิ่มความแข็งแรงให้กับร่างกายพัฒนาบุคลิกให้แลดูสง่างาม เป็นผู้นำในอนาคต มีระเบียบวินัยในตนเองมีความภูมิใจในตนเอง คนในครอบครัวภูมิใจ เข้ารับราชการทหารเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ได้รับสิทธิเพิ่มคะแนนในการเข้ารับราชการทหาร และต้องการประดับยศว่าที่ร้อยตรี

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ด้านการบูรณาการทางการศึกษา ทัศนคติ การบูรณาการทางสังคม ด้านการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ ๔ ด้านคุณค่า ค่านิยม ความคาดหวัง พลังของแรงจูงใจ และการมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์ (r) เป็นบวก สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959) ที่กล่าวว่า ความพยายามตอบสนองความต้องการของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นรางวัลภายในหรือภายนอกให้เป็นที่น่าพอใจของบุคคลก่อน บุคคลเหล่านี้จะมีความพอใจเกิดขึ้น ซึ่งความพอใจของเขาจะช่วยให้เขาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้ผลงานออกมาดีได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Richard Schmidt & Yuichi Watanabe (2001) พบว่า ปัจจัยด้านคุณค่า (Value) พลังของแรงจูงใจ (Motivation Strength) และการมีส่วนร่วม (Cooperativeness) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนปัจจัยด้านค่านิยม วัฒนธรรมของภาษา (Heritage) ไม่มีผลต่อกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการศึกษาหลักสูตรวิชาทหารมีความสัมพันธ์กับปัจจัยแรงจูงใจด้านคุณค่า ด้านค่านิยม ด้านความคาดหวัง ด้านพลังของแรงจูงใจ ด้านการให้ความร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางช่องทางต่างๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการที่นักศึกษาวิชาทหารจะได้รับเมื่อจบชั้นปีที่ ๕ ไปแล้ว เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๓ เข้าศึกษาต่อในชั้นปีที่ ๔ ต่อไป ครูผู้สอนสามารถเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๔ โดยการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้แก่ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๑ - ๓ เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนควรมีความยืดหยุ่นตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล นอกจากนี้ครูผู้สอนยังเป็นผู้ที่ช่วยแก้ปัญหาทางด้านการเรียนพร้อมทั้งเสริมสร้างกำลังใจให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้ทราบว่า กองทัพจะสามารถดำเนินการได้อย่างไรเพื่อให้ได้กำลังพลที่มีจำนวนและประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการทางด้านยุทธศาสตร์ในแต่ละเหล่าและชั้นยศ ดังนั้น ควรมีการศึกษาปัจจัยแรงจูงใจอื่น ๆ ที่มีผลต่อการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร ควรมีการศึกษาถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร และควรมีการศึกษาถึงหลักสูตรที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อในหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารต่อไป

บรรณานุกรม

- กมล ชวนวัน. (๒๕๕๒). การศึกษาความพึงพอใจของครู นักเรียนและผู้ปกครอง ต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน
กรรมสิทธิ์ศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา ๒๕๕๔. โรงเรียนกรรมสิทธิ์ศึกษา. สุพรรณบุรี.
- กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. (๒๕๕๐). หลักสูตรการฝึกวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหารปี
๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร: กองการศึกษา โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง.
- ชูเกียรติ ผุดพรมราช. (๒๕๕๐). การตัดสินใจเรียนต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรัชย์ วรศรี, ลิเบเอก (๒๕๕๑). ความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่มีต่อการเข้ารับการฝึกวิชาทหาร (รต.) ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาพัฒนสังคมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- เสถียร เหลืออร่าม. (๒๕๓๒). หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา.
- หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน (๒๕๕๕). คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร.
- Francis O. Pianki. (2010). *A Study of student satisfikation on part - time, nontraditional MBA Students*
Indiana University,
- Johnston, L. D., O'Malley, P. M., Bachman, J. G., & Schulenberg, J. E. (2013). Monitoring the Future
national survey results on drug use, 1975-2012. *Secondary school students*. Ann Arbor:
Institute for Social Research, The University of Michigan, I.
- Richard Schmidt & Yuichi Watanabe .(2001). *Motivation, Strategy Use, Andpedagogical Preferences In*
Foreign Language Learning. Honolulu: University of Hawaii, Second Language Teaching
and Curriculum Center.